

Donia, Dirk

Franeker 1859 - Zaandam 1928

Sociaal -democratisch gemeenteraadslid, wethouder en loco-burgemeester te Zaandam tussen 1911 en 1923, lid van Provinciale Staten. Dirk Donia volgde alleen de lagere school, daarna werd hij timmerman, eerst in zijn geboorteplaats Franeker, later in Amsterdam en tenslotte bij de spoorwegen in Zuidhorn. In Amsterdam, waar hij [Domela Nieuwenhuis](#) hoorde spreken, kwam hij in contact met het [Socialisme](#). In Zuidhorn trad hij toe tot de vakbeweging voor spoorarbeiders, waarvoor hij ruim twintig jaar actief zou zijn.

In 1887 was hij mede-oprichter en eerste voorzitter van de plaatselijke Bond voor Algemeen Kies- en Stemrecht AKS en hij werd voorzitter van de afdeling Noord- en Zuidhorn van de Sociaal Democratische Bond SDB. Na de scheuring in de SDB werd hij mede-oprichter en voorzitter van de plaatselijke afdeling van de Sociaal Democratische Arbeiders Partij SDAP. In 1903 verklaarde hij zich solidair met de Spoorwegstakers en werd hij door de spoorwegen oneervol ontslagen.

In Zaandam verscheen in die periode het socialistische weekblad De Voorpost; Donia, in Zuidhorn journalistiek actief, werd uitgenodigd administrateur van dit blad te worden. Aan de Langestraat opende hij een boekhandel, die een halfjaar later werd verplaatst naar de Hogendijk. Hij was toen al secretaris van de afdeling Zaandam van de SDAP. In 1904 werd hij eerste Zaanse agent van het SDAP-orgaan *Het Volk*; hij bezorgde het blad zelf bij de abonnees.

Na reeds tweemaal eerder kandidaat te hebben gestaan, werd hij in 1911 in de gemeenteraad van Zaandam gekozen. In 1913 volgde hij wethouder Pieter Latenstein op, hij werd zo de tweede socialistische wethouder van Zaandam, met Havendienst en Armwezen in zijn portefeuille. In datzelfde jaar werd hij gekozen in Provinciale Staten waarvan hij tot 1919 lid zou blijven. Eveneens in 1913 kreeg Zaandam een *rode* raadsmeerderheid, waarop [burgemeester Elias](#) aftrad. Van 1 januari 1914 tot de installatie van [Kornelis ter laan](#) als burgemeester op 5 februari 1914, nam Donia de honneurs van Zaandams eerste burger waar.

Als raadslid en wethouder zette Donia zich vooral in voor verbetering van de sociale zorg van de gemeente. Hij wilde van de bedeling af en subsidies institutionaliseren. In 1919 nam hij de portefeuille Onderwijs van [mr Jan Eliza Wilhelm \(Jan\) Duijs](#) over. Onder zijn wethouderschap werd de HBS verbouwd en gereorganiseerd, een Lyceum opgericht, een Burger Avondschool opgericht, een herhalingscursus voor volwassenen ingesteld, een cursus moderne talen voor de politie opgezet en een klas voor schipperskinderen georganiseerd. In 1923 stelde hij zich niet herkiesbaar voor de raad. Na zijn overlijden werd te Zaandam een straat naar hem vernoemd.

[wethouder, zaandam](#)

From:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=donia&rev=1488535112>

Last update: **2020/09/06 17:24**